

Verballed

Verballedet er et **finit verbum** (udsagnsord). Finit vil sige at der kan stå *jeg* eller *det* foran. Alle sætninger på dansk har et verballed.

Lad os begynde med en simpel sætning:

- Han *rakte* mig trøjen

I denne sætning er *rakte* verballedet. *Rakte* er det eneste verbum i sætningen og det står i en finit form. Et verballed kan godt bestå af et sammensat verbum eller af flere sammenstillede verber:

- Han *har rakt* mig trøjen.
- Jeg *vil række* ham trøjen.

Ord der tilsammen danner ét led udgør et **syntagme**. Verberne i de to eksempler udgør verbal-syntagmer.

Når der er **flere verber i en sætning** og der ikke er tale om sammensatte former eller sammenstillede verber, kan der enten være tale om sideordnede verber i ét verballed *eller* om to sætninger med hver deres verballed. I sætningen

Han *rakte* mig trøjen og *gik*

er der to verber, men kun ét verballed, for verberne er sideordnet (ved hjælp af *og*). Ser vi derimod på sætningen:

Han *rakte* mig trøjen, og vi *gik*.

er der tale om to verballed, nemlig *rakte* og *gik*. Også her kunne verberne se sideordnede ud, men der faktisk her tale om **to sætninger**: *Han rakte mig trøjen. Vi gik*. Dette vil blive klarere, når vi har set på det andet vigtige led i en sætning, nemlig subjekt (grundled).

Subjekt

Subjektet er det ord - oftest et substantiv eller et pronomen - der fortæller hvem eller hvad der står for den handling som verballedet angiver.

- *Han* rakte mig trøjen

Han er subjektet, fordi det angiver hvem det er der *rakte*. Også i sætningen

- *Han* rakte mig trøjen og gik

er *Han* subjekt, nemlig for verballedet *rakte* .. og *gik*. I sætningen

- *Han* rakte mig trøjen, og *vi* gik.

er der derimod to forskellige subjekter for de to verber *rakte* og *gik*. Her er der derfor tale om to sætninger: I den første er *rakte* verballed og *Han* subjekt; i den anden er *gik* verballed og *vi* subjekt.

Subjektet består i mange tilfælde af **flere ord**, enten fordi substantivet er udstyret med et adjektiv f.eks.

- *Den venlige mand* rakte mig trøjen.

eller fordi subjektet består af flere forbundne substantiver/pronominer f.eks.

- *Manden og konen* rakte mig trøjen. *De* og *deres børn* gav mig trøjen.

Når flere ord tilsammen danner et led, udgør de tilsammen et **syntagme**.

Til subjektet kan også lægge sig ord eller sætninger der står efterhængt. Dette gælder **appositioner**, f.eks.

Københavns grundlægger, *Absalon*, var biskop.

Absalon er her en apposition, dvs. en yderligere præcisering af subjektet, som i dette tilfælde er *Københavns grundlægger*.

Foreløbigt subjekt (det eller der) Obs ikke nyt led!

Der blev solgt en del øl.

Det var regnvejr